

Başarılı Logo Tasarımı İncelemeleri 8

Dilek Nur Ünsür¹

Özet

Bu bölüm, başarılı logo tasarımlarının temel özelliklerini ve bu tasarımların markalar, sosyal kurumlar ve kültürel yapılar üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Öncelikle, küresel ve ulusal düzeyde tanınan logoların ortak tasarım ilkeleri değerlendirilmiş, bu tasarımların görsel estetik, temsil gücü ve işlevsellik açısından nasıl etkili oldukları analiz edilmiştir. Ardından, sosyal ve kültürel kurumların logoları, ticari markalardan farklı olarak, toplumla kurdukları sembolik ve anlamlı ilişkiler bağlamında incelenmiştir. Bölüm, başarılı bir logo tasarımının sade, özgün, akılda kalıcı ve marka değerlerini yansıtan bir yapıya sahip olması gerektiği sonucuna ulaşırken, çeşitli örnekler üzerinden bu özellikleri detaylandırmaktadır.

GİRİŞ

Markayı bir insan vücudu olarak düşünürsek, ürün/hizmet, çalışanlar, mekanlar gibi daha birçok unsur vücudun parçalarını oluştururken, logo, markanın yüzü gibidir diyebiliriz. Başarılı bir logo tasarımı, marka kimliğinin temel taşlarından biri olarak kabul edilmekte ve markanın tüketici zihninde yer edinmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Sadece görsel olarak ilgi çekici olmakla kalmayıp, aynı zamanda markanın değerlerini, vizyonunu ve misyonunu etkili bir şekilde yansıtarak hedef kitleyle güçlü bir bağ kurmaktadır. Marka ile güçlü bir duygusal bağ kurabilen ve rekabetçi pazarda ayırt edici bir konuma sahip olan başarılı bir logo, uzun vadede markanın tanınırlığını ve itibarını artırmaktadır. İlhan Bilge'nin de (2020:53) vurguladığı gibi, ürün ve hizmetinizi tarif değil ama temsil eden ve değişen koşullara ve beğenilere rağmen tüketiciyle bu özel sadakat bağını kuran her logo tasarımı başarılı sayılabilmektedir.

1 Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Grafik Bölümü, dileknur.unsur@erbakan.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1243-6883>.

Bu aynı zamanda logonun küresel olarak tanınan bir tasarım olmasına gerek olmadığı anlamına da gelmektedir. Önemli olan, logonun markanın kimliğini, değerlerini ve mesajını etkili bir şekilde yansıtabilmesi ve hedef kitlesi tarafından tanınabilir ve hatırlanabilir olmasıdır. Bir logo, belirli bir niş pazarda veya yerel düzeyde başarılı olabilmekte ve bu durumda da başarılı bir logo olarak kabul edilebilmektedir. Peki, bir logo, markayı başarılı bir şekilde nasıl temsil eder? Başarılı bir logo için, markanın kimliğini ve değerlerini etkili bir şekilde yansıtan, hedef kitlesi tarafından kolayca tanınabilen ve hatırlanabilen bir görsel semboldür diyebiliriz:

İyi tasarlanmış bir logoya baktığımızda gördüğümüz şey yalnızca bir kelime, imge veya soyut bir şekil değildir. Ayrıca zamanla oluşmuş bir ifadeler dünyasıdır. Sonuç olarak insanlar yeni bir logonun tek başına ne anlama geldiğini unuturlar. Gördüğümüz şeyi anlamak için çağrışımlara ihtiyaç duyarız. Bir sembol veya işaret, görüntüler ve ürünlerle iç içe geçmiş kavramların özetidir. Bunlar olmadan gördüğümüz şekiller yerdeki boya damlasına benzer (Ergüven, 2020:40).

Ardan Ergüven'in de belirttiği gibi, başarılı bir logo, anlamı olmayan bir şekilden ibaret değildir; markayı temsil açısından doğru sembol/işaret içeren ve markanın değerinin büyük bir bölümünü üstlenen ve ileriye taşıyan bir tasarımdır. O halde, her başarılı logo, iyi tasarlanmış bir logo mudur? Steven Heller ve Gail Anderson'a göre değildir. İyi bir tasarımın genel prensipleri logo tasarımı için geçerli olsa da, her başarılı logo mükemmel bir tasarım örneği olmak zorunda değildir. Bir logonun en önemli amacı, temsil ettiği marka veya ürünle ilgili bir hatırlanabilirlik yaratmaktır; bu nedenle, estetik mükemmeliyet her zaman birinci öncelik olmayabilir. Tasarımın doğasında vasatlığı kabul etmek zor olsa da, bazen teknik açıdan kusurlu bir logo, ince işçilikle hazırlanmış bir logodan daha akılda kalıcı ve etkili olabilmektedir. Ancak, bu durumda bile, logonun arkasındaki temel fikir sağlam ve güçlü olmalıdır. Başarılı bir logo, görünümünün ötesinde, taşıdığı anlam ve ilettiği mesajla değer kazanmaktadır (Heller ve Anderson, 2023:6).

Teknoloji ve iletişim araçlarının hayatımıza derinlemesine nüfuz etmesi ve yapay zekâ ile hareketli grafiklerin tasarım alanında sınırları bulanıklaştırması, başarılı bir logonun nasıl olması gerektiği sorusuna net cevaplar vermeyi zorlaştırmaktadır (Bkz: Toy, 2019:175-176). Ancak, yine de bu bölümde "Başarılı Logo Tasarımı Nasıl Olur?"un cevabı örnekler üzerinden aranacaktır. Öncelikle başarılı logo tasarımlarının ortak özellikleri, küresel anlamda tanınan örnekler üzerinden kısaca ele alınacak, ardından, ulusal ve uluslararası alanda başarılı logo tasarımları iki ana başlık altında

detaylı bir şekilde incelenecek; bu örneklerin tasarım ilkeleri, görsel etkileri ve marka ya da kurum/kuruluşları temsil etme yetenekleri değerlendirilecektir. Bir logonun başarısını yalnızca tasarımı üzerinden değerlendirmek yeterli olmamakla birlikte, hedef kitlenin görüşlerini anlamak ve bu görüşleri analiz etmek, ciddi bir test süreci ve pazar araştırması gerektirmektedir. Bu nedenle bu çalışmada sadece, logo tasarımlarının evrensel tasarım öğelerine ve bu öğelerin markayı ya da kurum/kuruluşu doğru şekilde temsil edip etmediğine odaklanılacaktır. Ticari markalar yerine sosyal ve kültürel kurum/kuruluşların logoları analiz edilecek ve bu logoların neden etkili ve başarılı olduğu tasarım bağlamında incelenecektir.

1. Başarılı Logo Tasarımlarının Ortak Özellikleri

Başarılı diye tabir edebileceğimiz logolar, etkili ve temsil yeteneği yüksek olmalarına katkıda bulunan birkaç ortak özelliği paylaşmaktadır. Yukarıda da bahsedildiği gibi her ne kadar logo tasarımını belirli kategorilere indirgemek ideal bir yaklaşım olmasa da, bazı öne çıkan özelliklere örneklerle birlikte değinmenin, bir logoyu başarılı yapan unsurları kavrayabilmek açısından yardımcı dokunacaktır. Kısaca özetlemek gerekirse, başarılı logoların 1) basitlik, 2) akılda kalıcılık/sağlam fikir, 3) zamansızlık, 4) çok yönlülük, 5) doğru renk kullanımı, 6) etkili tipografi, 7) denge/orantı diyebileceğimiz ortak özellikleri mevcuttur.²

1.1. Basitlik

Basitlik ilkesi, markanın temel mesajını ve kimliğini minimal tasarım öğeleriyle etkili bir şekilde iletmeyi hedefleyen kritik bir unsurdur. Basitlik, görsel karmaşıklıktan uzak durarak logonun daha kolay anlaşılabilir, hatırlanabilir ve geniş kitleler tarafından tanınabilir olmasını sağlamaktadır. Bu ilke, aynı zamanda logonun çeşitli medya ve boyutlarda tutarlı bir şekilde uygulanabilmesine olanak tanımakta; böylelikle markayı görsel olarak her bağlamda tanınabilir ve etkili kılmaktadır (Airey, 2009:22-23). Basit tasarımlar, izleyiciye net ve doğrudan bir mesaj ileterek marka ile güçlü bir duygusal bağ kurulmasına da katkıda bulunmaktadır. Dolayısıyla, basitlik ilkesi, başarılı bir logonun işlevsel ve görsel açıdan sürdürülebilir olmasını sağlayan temel bileşenlerden biridir.

Basitlik ilkesine gösterilebilecek en uygun örnek Nike'nin logosudur. Carolyn Davidson tarafından tasarlanan logo, sadelik ilkesine uygun

2 Burada değinilen ortak özellikler nihai olmayıp artırılıp eksiltilebilir. Bu kategorizasyonla yapılmak istenen, daha somut ve net tanımlamalar yapılarak konunun özünün daha net ifade edilmesine çalışmaktır.

olarak tasarlanmış, bu da onun dünya çapında tanınmasını ve güçlü bir marka imajı oluşturmasını sağlamıştır. Tek bir ‘Swoosh’ (tik) işaretinden oluşan bu minimalist tasarım, Nike’ın dinamizmini, hızını ve başarısını simgelerken, Yunan zafer tanrıçası Nike’nin kanatlarını da çağrıştırmaktadır (Hughes, 2008). Karmaşıklıktan arındırılmış bu basit tasarım, yıllar geçse de modası geçmeyen ve her dönemde geçerliliğini koruyan bir görsel çekicilik sunmaktadır. Böylelikle, spor ayakkabılarından kıyafetlere, aksesuarlardan reklam panolarına kadar pek çok basılı ve dijital platformlarda etkisini kaybetmeden kullanılabilmesini mümkün kılarak, geniş kitleler tarafından her ortamda rahatça tanınmasına ve küresel bir sembol haline gelmesine olanak tanımaktadır.

1.2. Akılda Kalıcılık/Sağlam Fikir

İyi bir logo, akılda kalıcı ve mümkün olduğu kadar kavramsal olmalı, görsellik ve/veya tipografinin akıllı bir etkileşimini sergilemelidir. Bu da, genellikle benzersiz ve ayırt edici tasarım öğeleri ile gerçekleşmektedir. Çok fazla mesaj verme kaygısıyla birden fazla tasarım fikri/esprisi logoya eklenmeye çalışılırsa, o logo tasarımı başarılı olamaz. Dolayısıyla bir logoya bakıldığında akıllarda o markaya eklenilebilecek tek bir parlak fikir kalıyorsa, tasarım ve markalaşma anlamında doğru yolda olduğu söylenebilmektedir (Airey, 2009:36). Başarılı bir logo aynı zamanda rakiplerinden de sıyrılmalıdır. Diğer markalarla karıştırılmasını önleyecek kadar benzersiz ve anında tanınabilir olmalıdır. Benzersiz ve farklı olmaya çalışırken aynı zamanda temsil ettiği markanın değerlerini, misyonunu ve kültürünü de yansıtmalıdır.

Apple logosu, akılda kalıcılık ve sağlam fikir ilkesine uygun bir örnek olarak gösterilebilir. Dünya çapında tanınan ve kolayca hatırlanan ‘ısırılmış elma’ simgesiyle, teknoloji dünyasında yenilikçiliği, yaratıcılığı ve sade tasarım felsefesini temsil etmektedir. Isırılmış elma imgesi, tasarımcısı Rob Janoff tarafından elmanın, vişne meyvesi ile karıştırılmaması için tercih edilmiştir (Frith, 2011). Logonun ısırık detayıyla ilgili birçok spekülasyon olsa da, tasarımcısının da doğruladığı gibi, logonun ilk versiyonunda yer alan Newton’un elmasını ve elmanın yeni bir bilgiye erişmede aracı olmasını da çağrıştırmaktadır (Hughes, 2008). Günlük hayatta sıkça karşılaşılan bir nesne olan elmanın, ısırık detayıyla sıradanlıktan çıkarılması, logonun benzersizliğini pekiştirmektedir. Apple, yıllar içinde logosunu fazla değiştirmeden sadeliğini ve güçlü simgesel yapısını korumuştur. Bu tutarlılık, logonun sağlam bir fikir üzerine kurulu olduğunu göstermektedir ve markanın kimliğini güçlendirerek, onun dünya çapındaki başarısında önemli bir rol oynamaktadır.

1.3. Zamansızlık

Başarılı logolar, zaman kavramına ve zamanın tasarım trendlerine karşı dayanıklıdır. Yaratıldıktan onlarca yıl sonra bile etkili olacak şekilde tasarlanmışlardır (Airey, 2009:28). Zamansızlık ilkesine somut bir örnek olarak, sadeliği ve güçlü kültürel bağları sayesinde yıllara meydan okuyan Coca-Cola logosu verilebilir. Logonun ikonik el yazısı stili (Spencerian script), logoya klasik bir zarafet kazandırarak, estetik anlamda her döneme hitap etmektedir. 1886 yılında Frank M. Robinson tarafından yaratılan bu logo, neredeyse hiç değişmeden varlığını sürdürmüş, her dönemde tanınmış ve kabul görmüştür (Bear, 2020). Bu zamansız logo tasarımı, Coca-Cola'nın dünya çapındaki kalıcılığını ve popülaritesini destekleyen en önemli faktörlerden biridir. Kırmızı ve beyaz renk kombinasyonu ise enerjik ve canlı bir his yaratarak markanın imzası haline gelmiştir. Bugün Coca-Cola logosu, dünyanın neredeyse her köşesinde bilinen ve sevilen, zamansız tasarımın somut bir örneğidir.

1.4. Çok Yönlülük

Etkili logolar, kartvizitten billboardlara ve dijital ekranlara kadar çeşitli ortam ve farklı boyutlara kolayca uyarlanabilir olmalı ve bu uyarlamaların sonucunda tasarım iyi görünmeli ve tanınabilir olarak kalmalıdır. İyi bir logo, *“toplu iğne başında da, kurşun kalem üzerinde de, TIR boyunda da uygulanabilmeli; farklı baskı tekniği ile çoğaltıldığında okunaklı olmalıdır”* (Savaşkan, 2020:50) Geleneksel bir yöntemle oluşturulduğunu düşündürse bile, vektör formatında ikna edici bir şekilde oluşturulabilmeli, aynı zamanda hem yansıtıcı hem de yayıcı ortamlarda (RGB monitörler, CMYK baskı, nakış, vinil, serigrafi vb.) tutarlı renklerle yeniden üretilebilmelidir.

Markanın kurucusu Rene Lacoste'un takma isminden doğan timsah imgili Lacoste logosu, logo tasarımında çok yönlülük ilkesine örnek olarak verilebilir (Millman, 2012:91). Bu ikonik logo, sade ve net tasarımıyla farklı boyutlara, formatlara ve ortamlara kolayca uyarlanabilmektedir. Bu basitlik, logonun küçük bir polo yaka tişört üzerinden, büyük bir reklam panosunda yer almasına kadar aynı netlik ve tanınabilirlikle algılanmasını kolaylaştırmaktadır. Logonun genellikle yeşil renkte kullanılması, hatırlanabilirliğini artırsa da, farklı renk kombinasyonlarına ve tek renk formatlarına da uyumlu olması, tasarımının çok yönlü olduğunu göstermektedir. Bu esneklik, logonun çeşitli tekniklerle (nakış, baskı, serigrafi) uygulanabilmesini ve giysi, ayakkabı, aksesuar gibi ürünlerde etkili bir şekilde kullanılabilmesini sağlamaktadır. Lacoste'un küresel başarısında, logo tasarımının çok yönlü olmasının büyük bir payı vardır.

1.5. Doğru Renk Kullanımı

Birçok başarılı logo, belirli duyguları ve çağrışımları uyandırmak için renkleri stratejik olarak kullanmaktadır. İyi bir logo, markanın temel değerlerini ve mesajının tonunu akıllı bir renk paleti ile iletmeye çalışmalıdır. Örneğin, kırmızı enerji ve tutkuyu ifade ederken, mavi genellikle güven ve profesyonelliği temsil etmektedir. Ayrıca, logo tek renkte (pozitif veya negatif) çoğaltılabilir olmalıdır.

Renk psikolojisi ilkesine uygun bir örnek olarak, Jim Schindler'in tasarlamış olduğu McDonald's logosu gösterilebilir. McDonald's logosunda baskın olarak kullanılan kırmızı renk, enerji ve hareketi çağrıştırmaktadır. Bu renk, genellikle iştahı artıran ve hızlı karar almayı teşvik eden bir psikolojik etkiye sahiptir. Kırmızıyla birlikte kullanılan sarı renk ise mutluluk, sıcaklık ve dostluk duygularını çağrıştırmaktadır. Sarı, aynı zamanda dikkat çekici ve akılda kalıcı bir renktir; bu da McDonald's'ın geniş bir kitleye ulaşma ve tanınma amacıyla örtüşmektedir. Kırmızı ve sarının birleşimi, markanın dinamik, enerjik ve hızlı hizmet anlayışını da pekiştirmektedir (Dewsbury, 2023). McDonald's, bu renk paletiyle sadece görsel olarak çekici bir logo oluşturmakla kalmayarak, aynı zamanda markasının temel değerlerini ve hizmet anlayışını da etkili bir şekilde iletmektedir.

1.6. Etkili Tipografi

Bir logodaki yazı tipi seçimi, hedef kitlesinin algısını önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Etkili logolar, genel tasarımını tamamlayan ve markanın kimliğini pekiştiren özel veya dikkatle seçilmiş bir tipografik düzenlemeye sahiptir. Tipografi, bazı logo tasarımlarında yardımcı ya da tamamlayıcı bir rol oynarken, 'logotype' dediğimiz, sadece yazıdan oluşan logolarda ise başrolü oynamaktadır. Markanın kimliğine ve temsiline uygun, doğru font seçimi ya da üretimi ve bu font üzerine uygulanan ve yine markaya özgünlük kazandıracak tipografik düzenlemeler, logo tasarımını başarılı kılan yegâne unsurlardır.

Her ne kadar derginin kendisi hiç yayınlanmamış olsa da, etkili ve başarılı bir logotype'a örnek olarak Herb Lubalin tarafından tasarlanmış olan 'Mother&Child' dergisinin logosu verilebilir. Derginin logosu, sadece tipografik bir düzenleme kullanılarak, dikkatle seçilmiş ve zekice tasarlanmış bir yazı tipiyle biçim ve anlam açısından güçlü bir ifade sunmaktadır. 'Mother' kelimesi büyük ve belirgin bir tırnaklı fontla yazılarak, anneliğin güçlü ve koruyucu doğası vurgulanmıştır. 'O' harfi içinde yer alan 'Ve işareti (&)' ise anne karnındaki bir cenini simgelemektedir. Harfin yanı sıra, 'Ve işareti'nin de içerisinde yer alan ve anne kelimesine göre daha küçük boyutta

kullanılan ‘Child’ kelimesi ise anne karnındaki çocuk kavramını temsil etmektedir. Bu logo, sadece yazı tipinin seçimiyle değil, harflerin şekilleri ve yerleşimiyle de, bu bağı görsel olarak hedef kitleye yansıtmakta ve markanın kimliğini pekiştirmektedir. Tipografi, burada biçimsel ve estetik bir öğe olmanın ötesinde, logonun anlamını taşıyan ve vurgulayan bir araç olarak işlev görmektedir. Mother&Child logosu, bu özellikleriyle tipografi ilkesini en iyi şekilde kullanan başarılı bir tasarım örneğidir.

1.7. Denge ve Orantı

İyi bir logo, pozitif ve negatif alan arasında uygun bir dengeye sahip olmalıdır. Negatif alanlar da en az pozitif alanlar kadar önemli olmalı ve logodaki tasarım dengesine katkıda bulunmalıdır. Denge ve orantı ilkesine uygun bir örnek olarak Lindon Leader’ın tasarladığı FedEx’in logosu verilebilir. Logoda yer alan ‘E’ ve ‘X’ harfleri arasındaki negatif alan, ileri yönlü bir ok formunda tasarlanarak markanın hız, hareketlilik ve ilerleme mesajını etkili bir şekilde yansıtmaktadır. Bu negatif ok sembolü, logonun genel sadeliğini koruyarak marka kimliğini vurgulayan güçlü bir görsel unsur haline gelmektedir. Harfler arasındaki orantısal uyum ve simetri, görsel hiyerarşiyi desteklemekte ve izleyicinin logoyu algılamasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, harflerin boyutları arasındaki ilişki, dengeli bir biçimde sağlanmış olup, izleyicinin dikkatini doğal olarak ok işaretiine çekmektedir. FedEx logosu, görsel dengenin yanı sıra, ‘hız ve kesinlik’ gibi, markanın değerlerini başarılı bir şekilde somutlaştırarak, tipografik tasarımın denge ve orantı açısından etkin bir kullanımını sergilemektedir (Thaxter ve Baird, 2023).

2. Başarılı Logo Tasarımı İncelemeleri

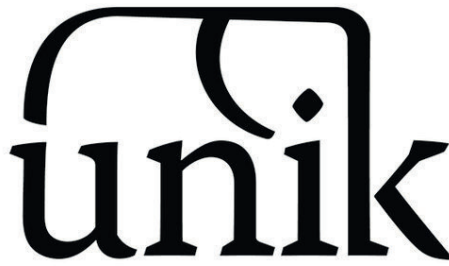
2.1. Uluslararası Kuruluşlar

Daha önce de belirtildiği gibi, her başarılı logo mutlaka küresel anlamda tanınır olmak zorunda değildir. Doğru biçim/sembol ve sağlam bir fikirle temsil ettiği markayı ve kurumu hedef kitesine başarılı ve hatırlanabilir bir şekilde ulaştırabiliyorsa görevini tam olarak yerine getiriyor denilebilir. Bu sebeple, bu bölümde küresel olarak pek tanınmayan ancak, temsil ettikleri marka ve kurumları başarılı bir şekilde yansıtan, farklı alanlardan logo tasarım örnekleri detaylı olarak incelenecektir.

2.1.1. Edition Unik

Edition Unik, hayatlarının ikinci baharında olan ve kişisel tarihlerini yazıp bu anılardan bir kitap yapmak isteyen insanlara yönelik bir İsviçre kültür projesidir. Bu proje, katılımcıların hayat hikayelerini yazmalarına ve anılarından bir kitap tasarlamalarına imkan tanımaktadır. Yazma süreci boyunca yazılım araçları, çevrimiçi atölyeler ve rehberlik hizmetleri gibi çeşitli destekler de sağlanmaktadır. Proje, her katılımcının kitabının profesyonel tasarım, baskı ve ciltleme ile tamamlanmasıyla sonuçlanmaktadır (Bağlantı 1).

Logo tasarımına (Şekil 1) gelecek olursak, ‘Warnock Pro’ yazı tipi kullanılarak zarif bir tipografik düzenleme oluşturulması, markanın sanatsal ve kişisel yaklaşımını vurgulamaktadır (Heller ve Anderson, 2023:84). Kaligrafik yazı stili, genellikle el emeği ve kişisel dokunuşları öne çıkarmakta, bu da Edition Unik’in bireylerin kendi kitaplarını yazma sürecini teşvik eden bir marka olarak kimliğini pekiştirmektedir. Bu yazı stili, izleyiciye zarif bir zenginlik sunarak, marka mesajını daha güçlü iletmek için önemli bir araç haline gelmiştir. Logoda ‘k’ harfinin ‘i’ ve ‘u’ harfleriyle birleşmesi, görsel açıdan bir birlik ve bütünlük hissi yaratmaktadır. Bu birleşim, görsel olarak bir fil biçiminin ortaya çıkmasına da yardımcı olmaktadır. Projenin, insanların kendi kitaplarını yazmasına olanak tanıdığı düşünülürse, ‘fil’in keskin ve her şeyi kaydeden belleğine çağrışım yapılmak istendiği net olarak anlaşılmaktadır. Aynı zamanda, bu tür çağrışımlar logo tasarımında minimal prensipleri takip ederek görsel açıdan dikkat çekici ve özgün bir izlenim yaratmakta ve kurumun, kurumsal mesajını karmaşık unsurlara ihtiyaç duymadan doğrudan ve etkili bir şekilde iletebildiğini de göstermektedir.

Şekil 1. Edition Unik logo tasarımı

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/2ak9JGxSwTgFRJp79>

Logoda siyah-beyaz renk paletinin tercih edilmesi, minimalist bir yaklaşım sunmakta ve markanın profesyonel, sofistike bir imaj sergilemesine katkıda bulunmaktadır. Bu renk seçimi, markanın güvenilirliğini ve ciddi

bir yaratıcı süreci desteklediğini de göstermektedir. Kısacası, Edition Unik logosu, markanın mesajını açık, estetik ve anlamlı bir şekilde ileten başarılı bir logo olarak değerlendirilebilir.

2.1.2. Oslo City Bike

Oslo Şehir Bisikleti, Norveç'in başkenti Oslo'da bulunan bir bisiklet paylaşım sistemidir. Bu sistem yerel halkın ve turistlerin şehir içinde rahatça ve havayı kirletmeden çevre dostu bir şekilde dolaşmalarını sağlamaktadır. Bu sistem, şehir genelinde yayılmış bisiklet istasyonlarından oluşmakta ve kullanıcılar, bu istasyonlardan mobil uygulama aracılığıyla bisiklet kiralayarak diledikleri noktaya seyahat edebilmektedir.

Oslo Şehir Bisikleti logosu (Şekil 2), markanın sunduğu hizmetle güçlü bir görsel ilişki kuran ve kullanıcı dostu olarak tabir edebileceğimiz bir tasarım diliyle dikkat çeken bir örnek olarak değerlendirilebilir. Logonun merkezindeki iki büyük daire, bisiklet tekerleklerini temsil ederken, üst kısımdaki çizgiler gidon ve seleyi çağrıştırmaktadır (Heller ve Anderson, 2023:88). Bu simgesel unsurlar, bisiklet paylaşım hizmetini açık ve doğrudan bir şekilde ifade etmektedir. Bu sayede logo, markanın işlevini ve sunduğu hizmeti görsel olarak etkili bir biçimde ileterek başarılı bir iletişim aracı olmaktadır. Logonun farklı yüz ifadeleriyle sunulan varyasyonları, markanın esneklik, kullanıcılarla etkileşimde ve eğlenceli olma arzusunu yansıtmaktadır. Bu varyasyonlar, kullanıcı deneyimini kişiselleştirmekte ve markaya özgün bir kişilik kazandırmaktadır. Logoda kullanılan yazı tipi de, sade ve modern bir görünüm sunarak markanın kullanıcı dostu olduğunu ve erişilebilir bir hizmet sunduğunu vurgulamaktadır. Yuvarlak hatlara sahip bu düzenleme, logoya sıcak bir görünüm kazandırarak markanın insanileştirilmiş bir imaj çizmesine yardımcı olmaktadır.

Şekil 2. Oslo City Bike logo tasarımı

Kaynak: https://www.underconsideration.com/brandnew/archives/new_logo_and_identity_for_oslo_bysykel_by_heydays.php

Logonun ana rengi mavi olarak seçilmiştir. Mavi, genel olarak güvenilirlik, profesyonellik ve sakinliği temsil eden bir renktir. Bu renk seçimi, Oslo Şehir Bisikleti gibi kamusal bir hizmet için uygun ve stratejik bir seçim olarak görülebilir. Özetle, Oslo City Bike'ın tasarım dili, marka kimliğini ve sunduğu hizmetin doğasını başarılı bir şekilde yansıtarak fonksiyonel ve görsel açıdan etkili bir iletişim aracı olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, logo, hedef kitesine ulaşma ve marka bilinirliği yaratma konusunda başarılı bir performans sergilemektedir.

2.1.3. Guild of Food Writers

Gıda Yazarları Birliği, 1984 yılında Birleşik Krallık'ta kurulmuş, gıda yazarlığını teşvik eden ve destekleyen profesyonel bir topluluktur. Bu birlik, yemek yazarları, gazeteciler, yayıncılar, editörler ve gıda endüstrisinde çalışan profesyonellerden oluşmaktadır. Amacı, gıda yazarlığı alanında yüksek standartları teşvik etmek, üyelerine eğitim ve destek sağlamak, gıda yazarlığı ile ilgili meseleler üzerine tartışma platformları sunmak ve gıda kültürünü zenginleştirmektir. Aynı zamanda, yemek yazarlığının kalitesini yükseltmek için de çeşitli etkinlikler ve ödül törenleri düzenlemektedir (Bağlantı 2).

Gıda Yazarları Birliği logosu (Şekil 3), yazarlık ve mutfak sanatlarını simgeleyen kalem ve kaşık gibi, iki ana öğeden oluşmaktadır. Kalem, yazarlığı, kaşık ise yemekle ilgili içerik üretimini temsil etmekte ve bu iki öğenin birleşimi, organizasyonun temel misyonunu görsel ve yazılı olarak başarılı bir şekilde yansıtmaktadır. Logoda kullanılan ikonografi, belirgin ve anlaşılır olup, kalem ve kaşık imgeleri hem sembolik hem de doğrudan bir mesaj vererek, logoyu tanınabilir kılmaktadır.

THE GUILD OF FOOD WRITERS

Şekil 3. Guild of Food Writers logo tasarımı

Kaynak: <https://www.dancingchef.net/sharing-links>

Logo, genellikle siyah-beyaz olarak minimal renk paletiyle öne çıkmaktadır. Renk kullanımındaki bu sadelik, logonun farklı medya ve baskı materyallerinde kolayca uygulanabilir olmasını sağlayarak, tasarımın

zamansız olmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, logonun sade ve anlaşılır yapısı, farklı platformlarda tanınabilirliğini artırmaktadır. Kalem ve kaşık imajı, yazarlık ve mutfak sanatlarının kesiştiği noktayı temsil ederek Gıda Yazarları Birliği'nin özünü, yani yemek üzerine yazı yazma pratiğini güçlü bir şekilde ifade etmektedir. Yemek, farklı kültürler ve topluluklar arasında bir birleşme noktası olduğundan, logo tasarımı da bu özelliği yansıtmaktadır. Bu bağlamda, Gıda Yazarları Birliği'nin logosu, organizasyonun kimliğini, amaçlarını ve kültürel bağlamını başarıyla yansıtan, izleyicilere net bir mesaj veren ve organizasyonun prestijini artıran etkili bir tasarım olarak öne çıkmaktadır.

2.1.4. 9/11 Memorial and Museum

9/11 Anıtı ve Müzesi, 11 Eylül 2001'de New York'taki Dünya Ticaret Merkezi saldırısında hayatını kaybedenlere adanmış bir anıt ve müzedir. Dünya Ticaret Merkezi sahasında bulunan anıt, orijinal İkiz Kulelerin olduğu alanda yer alan iki havuzdan oluşmaktadır. Bu havuzlar, saldırıda ölenlerin isimlerinin yazılı olduğu panellerle çevrilidir ve ziyaretçilere onları anma fırsatı sunmaktadır. Anıtın altındaki müzede ise, saldırıların ve sonrasının, dünyadaki etkisini anlatan eserler, anlatılar ve multimedya sergiler yer almaktadır. Müze, 11 Eylül tarihini hem hatırlatma ve koruma, hem de bu büyük olaydan hayatları etkilenenleri onurlandırma amacıyla etkili bir eğitim kaynağı olarak hizmet vermektedir (Bağlantı 3).

9/11 logosu (Şekil 4), büyük bir trajediyi anmak için basit ve güçlü bir görsel dil kullanmaktadır. Logoda en dikkat çekici unsur, '9/11' ibaresindeki 11 sayısının iki mavi ince dikdörtgenden oluşmasıdır. Bu ince dikdörtgenler, İkiz Kulelerini simgelemektedir ve kulelerin silüetini, saldırının olduğu 11 Eylül günü ile tek bir sembol haline getirip anımsatarak, saldırının geçtiği yeri ve o günün görsel hafızasını doğrudan çağrıştırmaktadır. Bu fikrin sadeliği, onu zamanın ötesine taşıyacak bir özellik olarak değerlendirilebilir.

Kulelerin mavi rengi, gökyüzünü ve aynı zamanda da anıttaki havuzların kenarında oluşan mavi gökyüzünün yansımaları çağrıştırmaktadır. Mavi renk, üzüntüyü temsil ederken, siyah renk olayın ciddiyetini ve yas duygusunu simgelemektedir. Bu renk paleti, logonun bir anı ve bir hatırlatma olarak işlev görmesini sağlamaktadır. Logonun minimalist yaklaşımı, odak noktasını koruyarak olayın anısını canlı tutmakta ve ziyaretçilere sade ama derin bir anlam sunmaktadır. Tasarım tercihi olarak sade ve etkili bir tipografik düzenlemenin kullanılması, logonun anıtsallığını ve tanınabilirliğini artırmaktadır.

9/11 MEMORIAL & MUSEUM

Şekil 4. 9/11 Memorial & Museum logo tasarımı

Kaynak: <https://store.911memorial.org/products/make-a-monetary-donation-now>

Özetle, 9/11 anıt ve müze logosu, bu elim saldırıyı anmak ve bu trajediyi hatırlatmak amacıyla tasarlanmış başarılı ve etkili bir simge olarak öne çıkmaktadır.

2.1.5. London Symphony Orchestra (LSO)

Londra Senfoni Orkestrası, 1904 yılında kurulmuş ve dünyanın önde gelen senfoni orkestralarından biri olarak kabul edilmektedir. Merkezi Londra'daki Barbican Centre'da bulunan LSO, klasik müzik repertuarındaki geniş yelpazesiyle tanınmakta ve dünya çapında prestijli konser salonlarında performanslar sergilemektedir. Orkestra, dünyaca ünlü şeflerle çalışarak, eğitim programları ve toplumsal projeleriyle klasik müziği daha geniş kitlelere ulaştırmayı hedeflemektedir (Bağlantı 4).

Şekil 5. Londra Senfoni Orkestrası logo tasarımı

Kaynak: <https://www.creativebloq.com/news/lso-logo>

Orkestra'nın logosu (Şekil 5), biçim ve işlevsellik açısından dikkate değer bir tasarımdır. Soyut ve akıcı çizgilerle oluşturulan logo, harflerin bir nehir gibi birbirine bağlanmasıyla müziğin akıcılığını ve hareketin sürekliliğini

simgelemektedir. Harflerin kesintisiz bir şekilde bağlanması, orkestradaki farklı enstrümanların uyumunu ve bütünlüğünü yansıtmaktadır. Bu çizgisel tasarım, sadece tipografik bir düzenleme gibi görünmekle kalmayarak, aynı zamanda sol elinde batonuyla sağ eli havada olan bir orkestra şefini de çağrıştırmaktadır (Hilder, 2023). Bu minimalist tipografi ve şekil oyunu, logonun sade, fakat etkili ve akılda kalıcı bir görsel kimlik kazanmasını sağlamaktadır.

Genellikle kırmızı veya siyah gibi tek renk olarak kullanılan logo, klasik müziğin ciddiyetini ve prestijini vurgulamaktadır; siyah, zarafet ve profesyonelliği, kırmızı ise, tutku ve enerjiyi simgelemektedir. Modern ve zamansız bir estetiğe sahip olan bu logo, Londra Senfoni Orkestrası'nın prestijini ve müzikal kimliğini etkili bir şekilde temsil etmektedir. Bu nedenle, LSO'nun logosu, görsel kalite, işlevsellik ve kültürel bağlam açısından başarılı bir tasarım olarak değerlendirilebilir.

2.2. Ulusal Kuruluşlar

Ülkemizde logo tasarımının tarihi, 19. yüzyıla kadar geriye gitse de, batılı anlamda logo tasarımının ivme kazanması ve yaygınlaşması 1928 Harf Devrimi'nin sonrasında gerçekleşmiştir. Bu hızlı ilerlemede, yeni Cumhuriyet'in kurumsallaşmasının da rolü büyüktür (Durur, 2015:27-28). O dönemden günümüze kadar, Kültür ve Turizm Bakanlığı, THY, Ziraat Bankası, Milli Piyango gibi birçok kuruluş için zamansız ve özgün logo tasarımları üretilmiştir. Bu bölümde, bu ikonik logolar dışında daha güncel olan ve pek tanınmayan, fakat temsil ettikleri marka ve kurumları başarılı bir şekilde yansıtan logo tasarımları incelenecektir.

2.2.1. Oyuncak Müzesi

Ankara Üniversitesi bünyesinde yer alan Oyuncak Müzesi, çocuk kültürünün ve tarihinin korunmasını, araştırılmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını amaçlayan bir kültürel kurumdur. Müze, farklı dönemlere ve kültürlerle ait oyuncakları sergileyerek, ziyaretçilerine oyuncakların tarihsel ve sosyokültürel bağlamını anlama fırsatı sunmaktadır. Aynı zamanda çocukların ve yetişkinlerin eğitici ve eğlenceli bir ortamda vakit geçirmesini sağlayarak, oyuncakların çocuk gelişimindeki rolüne dair bilinç oluşturmaya hedeflemekte ve çeşitli atölye çalışmaları, seminerler ve etkinliklerle bu amaca katkıda bulunmaktadır (Bağlantı 5).

Şekil 6. Oyuncak Müzesi logo tasarımı

Kaynak: http://korayozbey.com/?portfolio_page=oyuncak-muzesi

Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi için tasarlanan logo (Şekil 6), mor ve yeşil tonlarıyla dikkat çekmektedir. Renk teorisi açısından mor, yaratıcılığı, hayal gücünü ve nostaljiyi çağrıştırmakla birlikte, yeşil, tazelik, doğa ve gençliği simgelemektedir. Bu renk kombinasyonu, dikkat çekici olmasının yanı sıra, aynı zamanda rahatlatıcı bir etki de yaratmaktadır. Logodaki yazı stilinin sade ve yuvarlak hatlı olması, çocuk dostu bir görünüm sağlarken, harflerin geometrik yapısı, eğlence ve samimiyet hissini vermektedir. ‘O’ ve ‘M’ harfleri, müzenin baş harfleri olmasının yanı sıra sembolik olarak sallanan bir atı çağrıştırmaktadır. Bu unsurlar, müzenin temasını doğrudan yansıtmakla birlikte, basit ve akılda kalıcı bir formda sunulmaktadır.

Renklerin parlaklığı ve şekillerin sadeliğiyle birlikte logo tasarımı, aileler, öğretmenler ve özellikle çocuklar gibi geniş bir hedef kitlenin ilgisini çekecek niteliktedir. Bu özellikler, logonun eğitici ama aynı zamanda da eğlence odaklı bir müze için uygun olmasını sağlamaktadır. Oyuncak müzeleri, genellikle geçmişin yanı sıra bugünü yansıtan mekânlar olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla bu tasarım, nostaljik bir his uyandırırken modern çizgilerle geleceğe yönelik bir vizyon sunarak, müzenin misyonunu yansıtan bir tasarım dili kullanılmıştır. Türkiye’deki oyuncak müzelerinin kültürel önemi göz önünde bulundurulduğunda, logonun yerel kültüre uygun olmakla birlikte evrensel bir dil kullandığı da söylenebilir; bu da logonun geniş kitleler tarafından anlaşılabilir ve kabul edilebilir olmasını sağlamaktadır.

Özetlemek gerekirse, Ankara Üniversitesi Oyuncak Müzesi’nin logosu biçimsel ve işlevsel açıdan başarılı bir tasarımıdır. Renk kullanımı, tipografi, sembolizm ve hedef kitle uyumu açısından logo tasarımı, müzenin eğitimsel ve eğlence odaklı misyonunu dengeleyerek, hedef kitlesi üzerinde olumlu bir etki bırakacak niteliktedir.

2.2.2. Şehir Hatları

İstanbul Şehir Hatları, 1851 yılında kurulan Şirket-i Hayriye'nin mirasını 1945 yılında devralarak, İstanbul Boğazı, Haliç ve Adalar arasında deniz taşımacılığı hizmeti sunan köklü bir kurumdur. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Şehir Hatları, ünlü ve ikonik vapurlarıyla her gün yaklaşık 900 seferle yılda 40 milyona yakın yolcu taşımakta ve İstanbul'un tarihi ve kültürel dokusuna önemli katkılarda bulunmaktadır. Osmanlı döneminden günümüze uzanan bu denizcilik geleneği, modern bir hizmet anlayışı ile birleştirilerek şehrin insanlarının ve ziyaretçilerinin vazgeçilmez ulaşım aracı olmuştur. Şehir Hatları, yalnızca bir ulaşım hizmeti sunmanın ötesinde, İstanbul'un simgelerinden biri olarak, şehrin kültürel mirasını ve denizcilik tarihini de yaşatmaktadır (Bağlantı 6).

Şekil 7. Şehir Hatları logo tasarımı

Kaynak: <https://sehirhatlari.istanbul/tr/kurumsal/basin-materyalleri-223>

İstanbul Şehir Hatları'nın logosu (Şekil 7), 1851 yılında kurulan Şirket-i Hayriye'nin mirasını tasarım anlamında da devralarak, kurumun tarihsel ve kültürel kimliğini devam ettirmektedir. Logoda yer alan çapraz demirli iki çapa ve ay-yıldız sembolleri, Osmanlı dönemi denizcilik simgelerini de çağrıştırarak, Türkiye'nin ulusal kimliğini temsil etmektedir. Logodaki '1851' ibaresi, kurumun köklü geçmişine referans vererek, bu sürekliliği ve tarihsel bağlamı güçlü bir şekilde ifade etmektedir. 2010 yılında gerçekleştirilen kurumsal kimlik yenileme sürecinde,³ logoya siyah ve sarı renklerden oluşan tarihi vapur bacası eklenmiş, bu dokunuş logonun akılda kalıcılığını ve ikonik niteliğini pekiştirmiştir. Yeni tasarımın kalemlikten bez çantalara kadar çeşitli hediyelik eşya üzerinde uygulanabilir olması, logonun başarısının ve görsel anlamda etkinliğinin bir göstergesidir.

Bu tasarım, Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze uzanan deniz taşımacılığı mirasını modern çizgilerle birleştirerek Şehir Hatları'nın

3 Logo tasarımının yıllar içindeki değişimini konu alan blog yazısı için, bkz: <https://www.sunipeyk.com/sirket-i-hayriye-ve-sehir-hatlari/>

İstanbul'un kültürel ve sosyal yaşamındaki derin etkisini yansıtmaktadır. Sade ve akılda kalıcı yapısı, tarihsel kökenlerinin yanı sıra, yenilikçi bir kurumsal kimliği de ifade ederken, İstanbulluların boğazda vapur yolculuğuna duyduğu nostaljiyi de simgelemektedir. Ayrıca, diğer ülkelerdeki benzer kurumlarda, deniz ve suyu anımsatmak için kullanılan mavi renk ve tonlarının aksine sarı, siyah ve kırmızı rengin kullanılması, logoyu dikkat çekici kılıp emsallerinden büyük oranda farklılaştırmaktadır.

Kısacası, İstanbul Şehir Hatları'nın logosu, tarihi ve modern unsurları ustalıkla harmanlayarak, kurumun köklü geçmişini, ulusal kimliğini ve denizcilikteki öncü rolünü güçlü bir şekilde yansıtan bir tasarımıdır. Bu logo, görsel kalitesi, simgesel anlamı ve kurumsal kimliğiyle, Şehir Hatları'nın misyon ve vizyonunu başarılı bir biçimde temsil etmektedir diyebiliriz.

2.2.3. Yaz Oku

Yaz Oku, çevrimiçi bir platform olarak yazınsal içerik üreticileri ve okuyucuları bir araya getiren bir dijital alan sunmaktadır. Bu platform, kullanıcıların çeşitli yazılı eserler üretip paylaşabileceği, aynı zamanda özgün içerikleri keşfedip okuyabileceği bir ortam sağlamaktadır. Yaz Oku, sadece yazılı içeriklerin okunup paylaşılmasını değil, aynı zamanda bu içeriklerin potansiyel olarak kitaba, filme veya diziye dönüştürülmesini de desteklemektedir. Platform amatör ve profesyonel yazarlar için bir yaratıcı ifade alanı sunarken, okuyuculara da farklı ve yenilikçi içeriklere erişim imkânı tanımaktadır (Bağlantı 7).

Logo tasarımına (Şekil 8) değinecek olursak, 'YAZ OKU' ifadesi, kullanıcıları yazma ve okuma eylemlerine teşvik eden güçlü bir çağrışım yapmaktadır. Siyah renk tercihi, logonun profesyonel ve ciddi doğasını vurgularken, aynı zamanda metnin netliğini ve okunabilirliğini artırmaktadır. Modern ve keskin hatlara sahip olan tipografi, harfler arasındaki orantılı yerleşim sayesinde görsel dengeyi sağlamakta ve dikkat çekici bir görünüm sunmaktadır. 'A' harfindeki kurşun kalem ve 'K' harfindeki açık kitap imgeleri, yazma ve okuma kavramlarını somutlaştırarak logonun görsel anlatımını güçlendirmekte ve kullanıcılar ile platform arasında duygusal bir bağ kurulmasını sağlamaktadır. Bu tasarım, platformun temel amacını sade ve etkili bir biçimde iletirken, dijital ortamlarda ve farklı boyutlarda detaylarını kaybetmeden sorunsuz olarak kullanılabilme esnekliğine de sahip olmasına yardımcı olmaktadır.

YAZ OKU

Şekil 8. Yaz Oku logo tasarımı

Kaynak: <https://sergi.gmk.org.tr/40/proje/3166>

Sonuç olarak, kelime ve semboller arasındaki etkileşimin, logoyu güçlü ve akılda kalıcı kılarak görsel ve kavramsal anlamda platformun misyonunu ve vizyonunu etkili bir şekilde yansıtan başarılı bir logo tasarımı ortaya çıkardığı söylenebilir.

2.2.4. Patara

Patara, Antalya'nın Kaş ilçesi sınırları içinde yer alan, Likya Uygarlığının en önemli ve eski şehirlerinden biridir. MÖ 5. yüzyıla kadar uzanan köklü bir geçmişe sahip olan Patara, Likya Birliği'nin başkenti olarak bilinir ve bu birliğin en büyük ve zengin şehirlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Antik dünyada ilk demokratik meclislerden biri olarak kabul edilen Likya Birliği'nin meclis binası, Patara'nın en dikkat çekici yapılarından ve günümüzde restore edilmiştir. Deniz ticaretinde stratejik bir liman şehri olan Patara, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde de önemini korumuştur. Bunun yanı sıra, Patara Plajı, Türkiye'nin en uzun ve en güzel plajlarından biri olarak bilinir ve Caretta Caretta deniz kaplumbağalarının en önemli yuvalama alanlarından biridir. Arkeolojik değerinin yanı sıra doğal çevresiyle de öne çıkan Patara, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer almakta ve antik çağlardan günümüze uzanan kültürel mirasın önemli bir temsilcisi olarak korunmaktadır (Bağlantı 8 ve 9).

Şekil 9. Patara logo tasarımı

Kaynak: http://www.antalya.gov.tr/kurumlar/antalya.gov.tr/Site/promo/patara_yili/patara_sembol_yonerge.pdf

Patara için tasarlanan logo (Şekil 9), bölgenin tarihi, kültürel ve coğrafi unsurlarını modern bir tasarım diliyle birleştirerek güçlü bir görsel kimlik sunmaktadır. Logoda yer alan simgeler, Patara'nın zengin tarihsel mirasını yansıtmaktadır; deniz feneri ve kemerli giriş kapısı, antik liman kentinin tarihi referanslarını temsil ederken, dalga şekilleri bölgenin denizle olan ilişkisini ve sahil şeridini simgelemektedir. Caretta Caretta kaplumbağa simgesi, bölgenin biyolojik çeşitliliğine vurgu yaparken, 'P' harfinin kapalı alanındaki çizgisel imge, antik meclis binasını temsil etmektedir (Bağlantı 10).

Patara'yı simgeleyen bu tasarım, modern ve minimalist bir estetikle tarihsel unsurlarını harmanlayarak zamansız bir görsellik sunmaktadır. Logodaki yazı tipi, yalın ve çağdaş bir çizgiye sahiptir; 'Patara' kelimesi, net ve anlaşılır bir şekilde tasarlanmış olup, logonun farklı medya ve platformlarda etkili kullanılabilmesine olanak tanımaktadır. Diğer renk seçeneklerinin yanı sıra siyah rengin öncelikli olarak kullanılması, ciddiyet, profesyonellik ve zamansızlık kavramlarını yansıtmaktadır. Negatif ve pozitif kullanıma uygun monokromatik renk paleti, logonun çeşitli uygulamalarda, özellikle basılı ve dijital medyada, kolayca adapte edilebilmesini sağlamaktadır.

Logonun çizgisel ve net yapısı, büyük ölçekli tabelalardan küçük boyutlu dijital ikonlara kadar rahatlıkla kullanılabilmekte, bu da onu çok yönlü bir görsel kimlik aracı haline getirmektedir. Logoda yer alan şehir kapısı, deniz feneri, kaplumbağa ve dalgalar gibi simgeler, markanın çeşitli yönlerini vurgulamak için bağımsız olarak da kullanılabilir kadar anlamlıdır. Böylece, marka kimliğinin farklı platformlarda tutarlı ve esnek bir biçimde kullanılmasına da olanak sağlamaktadır. Her bir simge, logonun genel kimliğiyle uyum içinde olduğundan, markanın tanınırlığını korumakta ve güçlendirmekte, bu da markanın mesajını çeşitli bağlamlarda etkili bir şekilde iletme kapasitesini artırmaktadır. Özetle, Patara logosu, tarihi ve coğrafi unsurları modern bir yaklaşımla sunarak bölgenin kimliğini etkili bir şekilde yansıtan başarılı bir tasarım olarak değerlendirilebilir.

2.2.5. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (CSO)

CSO, Türkiye'deki en köklü ve prestijli müzik kurumlarından biridir. 1826 yılında Osmanlı Padişahı II. Mahmud tarafından 'Mızika-i Hümayun' adıyla kurulan orkestra, modernleşme sürecinin bir parçası olarak Batı müziğini Osmanlı topraklarına taşımaya amaçlamıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra, 1932 yılında Ankara'ya taşınarak Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası adını almış ve Türkiye'nin kültürel ve sanatsal yaşamında önemli bir rol üstlenmiştir. Bugün CSO, yurt içinde ve yurtdışında birçok önemli

konser ve etkinliğe imza atarak, Türkiye'nin müzik mirasını dünya sahnesine taşımaya devam etmektedir (Bağlantı 11).

Şekil 10. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası logo tasarımı

Kaynak: <https://cso.ktb.gov.tr/TR-330212/kurumsal-kimlik.html>

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (CSO) logosu (Şekil 10), modern tasarım estetiği ile orkestranın tarihsel misyonunu birleştirerek güçlü bir görsel kimlik sunmaktadır. Yeni logo, eski logonun modernize edilmesi sonucu ortaya çıkmış ve bu süreçte, eski logodaki bakır sazların borularını simgeleyen 'CSO' harfleri stilize edilerek günümüz tasarım anlayışına uygun hale getirilmiştir. Stilize edilmiş bu harfler, yaylı, telli, üfleli ve vurmali çalgıları temsil eden dört daire ile tamamlanırken, senfonik müziğin çok sesli yapısını da vurgulamaktadır.

Logonun tasarım süreci, sanatçılarla yapılan toplantılarda elde edilen fikirlerin bir araya getirilmesiyle şekillenmiş; hareket, uyum, beceri ve disiplin gibi kavramlar öne çıkarılmıştır. Bu değerler, bir senfoni orkestrasının temel niteliklerini yansıtmakta olup, logonun bu kavramlarla ilişkilendirilmesi oldukça anlamlıdır. Ayrıca, yeni logonun 1970'lerde tasarlanmış eski logosuna bir saygı duruşu niteliğinde olması, geçmişle güçlü bir bağ kurulmasını sağlarken, orkestranın geleneksel değerlerini geleceğe taşıma vizyonunu da ifade etmektedir. Logoda kullanılan bakır/bronz sarısı renk paleti, timpaninin gövdesinden ilham alarak seçilmiş ve CSO'nun köklerine olan bağlılığı ile Türkiye'nin zengin müzik mirasını simgelemiştir. Logoda yer alan Futura yazı tipi, modern çizgileriyle çağdaş bir görünüm sunarken, aynı zamanda orkestranın Ankara'ya taşındığı dönemde yaratılmış olması nedeniyle tasarıma tarihsel bir derinlik de katmaktadır. (Bağlantı 12).

Sonuç olarak, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın yeni logosu, eski logoya yapılan saygı duruşu ve modernize edilmiş tasarım unsurlarıyla, orkestranın sanatsal ve tarihsel kimliğini başarılı bir şekilde yansıtmaktadır. Logo, simgesel anlamları ve görsel özellikleriyle CSO'nun misyonunu ve

vizyonunu güçlü bir şekilde ifade ederken, izleyicide kalıcı bir görsel izlenim bırakmaktadır. Bu nedenle, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın kurumsal kimliğini etkili bir şekilde temsil eden başarılı bir logo olarak değerlendirilebilir.⁴

Son Söz

Logo tasarımının gücü, bir markanın kimliğini, misyonunu ve değerlerini, tek bir görselde özetleme yeteneğinde yatmaktadır. Bu bölümde incelediğimiz örneklerde, başarılı logoların ortak özelliklerinin, sembolik anlam taşıyan görsel unsurlarının, minimalizm ve yalın tipografinin etkin kullanımıyla nasıl birleştiğini görmüş bulunmaktayız. Renk paletlerinden şekillere kadar her bir detayın, markaların hedef kitleleriyle kurduğu etkileşimde ne denli kritik bir rol oynadığı açıktır. Sonuç olarak, başarılı bir logo tasarımı, sadece görsel anlamda etkili bir görüntü sunmakla kalmayarak, aynı zamanda markanın hikayesini ve değerlerini de etkili bir şekilde ileterek kalıcı bir izlenim bırakmaktadır. Bu bölümde incelenen örnekler, logoların, markaların varoluş amacını görsel olarak temsil etme, hedef kitleyle aidiyet kurarak, toplumsal bellekte yer etme potansiyeline sahip, güçlü birer araç olduklarını bir kez daha ortaya koymaktadır.

4 Yeni logo tasarımıyla alakalı olarak intihal iddiaları ortaya atılmış olsa da, teyit.org'da da belirtildiği gibi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın logosu daha eski bir tarihte tasarlanmış olduğundan, intihal iddialarına konu olan diğer logo tasarımının CSO'nun logosundan esinlenmiş olabileceği ihtimali daha yüksektir. Detaylı bilgi için, bkz: <https://teyit.org/analiz/cumhurbaskanligi-senfoni-orkestrasinin-logosunun-calinti-oldugu-iddiasi>

Kaynakça

- Airey, D. (2009). *Logo Design Love: A Guide to Creating Iconic Brand Identities*. New Rider Press.
- Bear, J. H. (2020, 16 Şubat). *Recreate Coca Cola's Logo With These Spencerian Script Fonts*. <https://www.thoughtco.com/spencerian-script-handwriting-1079049>
- Bilge, İ. (2020). Logonuzda Dair. In A. T. Çam & O. Akçeşme (Eds.), *Geçmişten Güncele Türkiye'de Logo*. Alternatif Yayıncılık.
- Çam, A. T. (2006). *Türk grafik tasarımcıları: Logo*. Alternatif Yayıncılık.
- Çam, A. T. (Ed.). (2020). *Geçmişten Güncele Türkiye'de Logo* (A. T. Çam & O. Akçeşme, Eds.). Alternatif Yayıncılık.
- Capsule: Design Matters. (2007). *Logos 01: An Essential Primer For Today's Competitive Market*. Rockport Publishers.
- Cato, M. (2010). *Go logo! a handbook to the art of global branding: 2 keys to creating successful global brands*. Rockport Publishers.
- Dewsbury, R. (2023, 5 Mayıs). *Psychologist Explains Reason Behind McDonald's Famous Red And Yellow Logo*. <https://www.zenger.news/2023/05/05/psychologist-explains-reason-behind-mcdonalds-famous-red-and-yellow-logo/>
- Durur, S. (2015). *Cumhuriyet Sonrası Logo ve Emblem* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Ergüven, A. (2020). Logolar Ne Gösterir? In A. T. Çam & O. Akçeşme (Eds.), *Geçmişten Güncele Türkiye'de Logo*. Alternatif Yayıncılık.
- Evamy, M. (2012). *Logotype*. Laurance King.
- Frith, H. (2011, 7 Ekim). *Unraveling the tale behind the Apple logo*. <https://edition.cnn.com/2011/10/06/opinion/apple-logo/index.html>
- Heller, S., & Anderson, G. (2023). *Logo Tasarım Fikirler Kitabı*. Ketebe Yayınevi.
- Hilder, R. (2023, 8 Haziran). *The ingenious LSO logo still has people talking*. <https://www.creativebloq.com/news/lso-logo>
- Hoogendijk, P. (2022, 15 Mart). *Coca-Cola Logo – History, Evolution, Meaning & Visual Identity*. <https://designbro.com/blog/brand-logos/coca-cola-logo-visual-identity/#:~:text=The%20designer%20who%20made%20the%20Coca%2DCola%20logo&text=%E2%80%9CIn%20May%201886%2C%20Dr%20John,Coca%2DCola%20script%20logo.%E2%80%9D>
- Hughes, M. (2008, 4 Ocak). *Logos that became legends: Icons from the world of advertising*. <https://www.independent.co.uk/news/media/logos-that-became-legends-icons-from-the-world-of-advertising-768077.html>
- Marioka, A. (2004). *Logo Design Workbook: A Hands on Guide to Creating Logos*. Rockport Publishers.

- Millman, Debbie. (2012). *Brand Bible*. Rockport Publishers.
- Müller, J., & Remington, R. R. (2015). *LOGO Modernism*. Taschen.
- Savaşkan, M. (2020). Logo Tasarlamak Ciddi Bir İştir. In A. T. Çam & O. Akçeşme (Eds.), *Geçmişten Güncele Türkiye’de Logo*. Alternatif Yayıncılık.
- Sunipeyk. (2024, 10 Temmuz). *Şirket-i Hayriye ve Şehir Hatları*. <https://www.sunipeyk.com/sirket-i-hayriye-ve-schir-hatlari/>
- Thaxter, P., & Baird, R. (2023, 5 Kasım). *Fed-Excellent*. <https://www.logohistories.com/p/fedex-logo-design-1994-landor-lindon-leader>
- Toy, E. (2019). Dijital Çağa Uyumlu Logolar Tasarlamak. *Yıldız Journal of Art and Design*, 6, 153–189.
- Wiedemann, J. (Ed.). (2019). *Logo Design: Global Brands* (Julius Wiedemann, Ed.; Vol. 2). Taschen.

Bağlantılar

- Bağlantı 1: <https://designpreis.ch/project/edition-unik/?lang=en>
- Bağlantı 2: <https://www.gfw.co.uk/about-the-guild>
- Bağlantı 3: https://en.wikipedia.org/wiki/National_September_11_Memorial_%26_Museum
- Bağlantı 4: https://en.wikipedia.org/wiki/London_Symphony_Orchestra
- Bağlantı 5: <https://cokaum.ankara.edu.tr/muze-hakkinda>
- Bağlantı 6: <https://schirhatlari.istanbul/tr/kurumsal/hakkimizda-215>
- Bağlantı 7: <https://yazoku.com.tr>
- Bağlantı 8: <https://muze.gov.tr/muze-detay?SectionId=PTR01&DistId=PTR>
- Bağlantı 9: <https://www.ktb.gov.tr/TR-288621/patara.html>
- Bağlantı 10: <https://bigumigu.com/haber/ogilvy-istanbuldan-patara-yili-logosu>
- Bağlantı 11: <https://cso.ktb.gov.tr/TR-330210/cso-hakkinda.html>
- Bağlantı 12: <https://cso.ktb.gov.tr/TR-330212/kurumsal-kimlik.html>